

Kommittédirektiv

Förberedelser inför ett överförande av
Banverkets enhet Banverket Projektering och
Vägverkets enhet Vägverket Konsult till ett
av staten helägt aktiebolag

Dir.
2008:99

Beslut vid regeringssammanträde den 28 augusti 2008

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas med uppgift att påbörja förberedelserna för att, efter beslut av riksdagen, genomföra ett överförande av verksamheten vid Banverkets enhet Banverket Projektering och Vägverkets enhet Vägverket Konsult till ett av staten helägt aktiebolag. Arbetet ska slutredovisas senast den 30 juni 2009.

Bakgrund

Regeringen utsåg i maj 2007 en särskild utredare med uppdrag att utreda förutsättningarna för att ombilda vissa verksamheter vid Vägverket och Banverket till aktiebolagsform (bolagisering) samt bedöma lämpligheten i detta. Uppdraget redovisades i betänkandet Bolagisering för ökad konkurrens och effektivitet – förslag om att bolagisera vissa konsult- och entreprenadverksamheter i Banverket och Vägverket (SOU 2007:78) i oktober 2007. Utredaren föreslog i betänkandet en sambolagisering av Banverket Projektering och Vägverket Konsult per den 1 januari 2009. Betänkandet har remissbehandlats. En bred majoritet av de remissinstanser som yttrat sig om förslaget att bolagisera har tillstyrkt förslaget.

Banverket Projektering och Vägverket Konsult, deras nuvarande verksamheter inom ramen för Banverket och

Vägverket, liksom marknadssituationen för konsulter på väg- och järnvägsområdet är utförligt beskrivet i betänkandet. Ett sambolagiserat konsultbolag uppfyller alla de kriterier som regering och riksdag tidigare fastslagit för när en affärsverksamhet inom en myndighet kan bedömas aktuell för bolagisering (prop. 1992/93:100 bil. 1, bet. 1992/93:FiU10 och FiU20, rskr. 1992/93:189). Konkurrensförhållandena på marknaden bedöms också förbättras efter en bolagisering, vilket i sin tur kan förväntas medföra ökad samhällsekonomisk effektivitet.

Regeringen har för avsikt att i en proposition i september 2008 föreslå bland annat en bolagisering av Banverket Projektering och Vägverket Konsult. Regeringens skäl för detta är följande:

Med en bolagisering ökar förutsättningarna för konkurrensneutralitet på marknaden och grunden för misstankar om kors-subsventionering elimineras. Med en bättre fungerande marknad ökar kraven på utveckling av effektivitet och produktivitet i verksamheten, vilket kommer samhället till del i form av lägre priser och högre kvalitet. Från förvaltningspolitisk utgångspunkt saknas skäl att bedriva verksamheten i myndighetsform. Bolagsformen är mer ändamålsenlig. Som tidigare nämnts uppfyller verksamheten också samtliga kriterier som riksdag och regering tidigare ställt upp för när en affärsverksamhet inom en myndighet kan bedömas aktuell för ombildning till aktiebolagsform. En bolagisering medför också förbättrade förutsättningar för verksamheten att utvecklas.

Arbetet med de första förberedelserna bör påbörjas snarast för att säkra konsultbolagens stora tillgång, nämligen personalen samt göra osäkerhetsperioden om hur sammanslagningen kommer att genomföras, vilka som blir ny VD och ledningsgrupp m.m. så kort som möjligt.

Fram till att bolagiseringen genomförs är Banverkets respektive Vägverkets generaldirektör ytterst ansvariga för den pågående verksamhet som bedrivs av Banverket Projektering och Vägverket Konsult.

Den särskilde utredarens arbete bör påbörjas snarast och sedan drivas parallellt med riksdagens behandling av frågan. De förslag som utredaren lämnar kommer att kunna genomföras

endast under förutsättning att riksdagen godkänner regeringens förslag i den kommande propositionen om bolagisering av Banverket Projektering och Vägverket Konsult.

Uppdraget

Den särskilde utredaren ska påbörja, och efter beslut från riksdagen, genomföra alla nödvändiga formella och praktiska förberedelser för att överföra verksamheten vid Banverkets enhet Banverket Projektering och Vägverkets enhet Vägverket Konsult till ett av staten helägt bolag. Målsättningen är att det nya bolaget ska kunna ta över verksamheten så snart det är möjligt vid/runt årsskiftet 2008/09.

De förslag på förberedelser som utredningen presenterat i betänkandet Bolagisering för ökad konkurrens och effektivitet (SOU 2007:78, sidorna 131–141) och regeringens förslag i den kommande bolagiseringspropositionen ska vara utgångspunkt för utredarens arbete. På sidorna 131–141 i betänkandet inventeras de områden som behöver förberedas.

Utredaren ska

- hantera samtliga övergångsfrågor bland annat vad gäller lokalisering, lokaler, ekonomi- och lönesystem, IT-system, personal och pensioner, kunder och leverantörer. Därvid ska miljö och klimataspekterna beaktas.

Utredaren ska särskilt

- ta fram ett förslag till överlåtelseavtal mellan staten och bolaget,
- ta fram förslag till blivande VD för bolaget,
- ta fram förslag till arbetsordning för styrelsen,
- i samråd med generaldirektörerna för Banverket och Vägverket ta fram förslag till övergångsreglering vad gäller ansvarsfördelning mellan bolaget och Banverket respektive Vägverket när det gäller pågående arbeten, garantiåtaganden m.m.,
- ta fram en uppdatering av den befintliga finansiella värderingen av verksamheten vid konsultenheterna

inför ett överförandet av verksamheterna till bolaget för att säkerställa ett korrekt marknadsvärde,

- ta fram de analyser som krävs för att fastställa att överföring av tillgångar och skulder till bolaget är i överensstämmelse med EG:s statsstödsregler och den s.k. marknadsekonomiska investerarprincipen.

Utredaren ska i samråd med och tillsammans med blivande VD:

- företräda bolaget vid förhandlingar med företrädare för Regeringskansliet angående överlåtelseavtalet mellan staten och bolaget,
- ta fram förslag till en lämplig organisationsstruktur,
- rekrytera bolagets blivande ledningsgrupp,
- ta fram förslag till namn och bolagsordning för bolaget,
- ta fram förslag till konsoliderad affärsplan, ekonomiska mål, konsoliderad redovisning och nyckeltal för bolaget,
- förbereda upphandling av bank- och försäkringsavtal, samt förbereda förslag till finanspolicy,
- fatta beslut om arbetsgivarorganisation för bolaget och företräda detsamma vid förhandlingar om kollektivavtal,
- erbjuda anställning i bolaget för personal inom de bägge konsultenheterna och i samband därmed företräda bolaget vid förhandlingar med arbetstagarorganisationerna,
- anskaffa lokaler och utrustning, samt IT-system,
- kontakta konsultenheternas avtalspartner och förbereda partsbyte till bolaget,
- träffa överenskommelse med Banverket, Vägverket och Riksarkivet angående bolagets tillgång till Banverket Projekterings och Vägverket Konsults arkiv.

Under arbetet ska utredaren samråda med och informera generaldirektören i Banverket respektive Vägverket.

Utredaren ska kontinuerligt rapportera till och samråda med företrädare för Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i den utsträckning dessa bestämmer.

Berörda centrala arbetstagarorganisationer ska informeras under arbetets gång och ges möjlighet att framföra synpunkter.

Alla åtgärder som utredaren vidtar ska vara villkorade av riksdagens godkännande av propositionen om bolagisering av Banverket Projektering och Vägverket Konsult.

Myndigheterna ska lämna utredaren det underlag som utredaren begär.

Regeringen kan komma att ge utredaren tilläggsdirektiv angående möjlig samverkan med Swedish National Road Consulting AB (SweRoad).

Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2009.

(Näringsdepartementet)